

O S Y N L I G A T J Ä N A R E

— anonyma föremål i en högljudd värld

Rapport

Ninna Stenman

Konstfack 2008

Institutionen för inredningsarkitektur och möbeldesign

F Ö R O R D

Man kan säga att de alltid funnits där. Tankarna på det funktionella. De föddes i farfars mekaniska verkstad när jag var liten. Vid de stora maskinerna. Fabriksromantiken. Nu i efterhand, sedan jag blivit stor, kan jag se att det är det renodlat funktionella som lockar.

Då, såg jag på när de gamla med ömhet tog vara på och vårdade det de hade. De ägde en uppfinningsrikedom utan like. Nästan som om den var medfödd, nedärvd. De hade verkat mitt i en tid präglad av världskrig, industriell blomstring och sociala reformer.

Fig. 1

"Jag vill inte synas. Men jag vill finnas. I min fulla potential. Osynlig och väldigt användbar. Jag vill bli nyttjad utan eftertanke. Jag vill vara uppenbar. Behövd. Men inte sedd."

Stockholm i mars 2008

S A M M A N F A T T N I N G

Det finns en sorts föremål som jag uppfattar som hemliga. Trots det fångar de alltid min uppmärksamhet. Jag trivs med dem och är nyfiken på dem. Jag har döpt dem till Redskapen och jag har undersökt vad de har gemensamt.

Detta blev utgångsläget i ett försök att hitta tillvägagångsätt för att applicera Redskapens framträdande egenskaper på en möbelserie.

Undersökningen av deras kvaliteter har legat till grund för besluten kring hur möbelserien ska utformas. Material och tillverkningsmetod bildade utgångspunkten i skissarbetet. För att uppnå ett anonymt uttryck som refererar till Redskapen har formen fått styras av förutsättningarna i stället för att jag som formgivare format.

I N N E H Å L L S F Ö R T E C K N I N G

	<u>Sid</u>
Förord.....	2
Sammanfattning.....	3
Bakgrund.....	5
Problemformulering.....	6
Frågeställningar.....	6
Syfte.....	7
Metod.....	7
Upplägg och genomförande.....	7
Studier av basal formgivning.....	7
Insamling av bilder på befintliga Redskap.....	10
Organisering av bildmaterialet.....	18
Undersökning och beskrivning av bildmaterialet.....	18
Slutsats.....	20
Utförande.....	21
Skiss.....	21
Material.....	26
Tillverkning.....	26
Resultat.....	27
Diskussion.....	28
Slutord.....	29
Litteraturförteckning.....	29
Intervjuer.....	29
Figurförteckning.....	30

B A K G R U N D

Det finns en viss kategori av saker. Man kan inte direkt avgöra var de kommer ifrån, vem som gjort dem eller hur mycket de kostar. Saker som är anonyma. De håller sig till sin funktion. De är redskap i vardagliga sysslor och de konkurrerar inte om uppmärksamheten med synliga logotyper, märken, texter och annat knix som vissa andra, mer exhibitionistiska saker. De känns som något väldigt användbart som man hittat längst ner i farfars verktygslåda. Jag gillar dem för att de verkar i det tysta. De gör sitt jobb utan att snacka om det. De får ofta hänga med länge, blir trotjänare. De är inte slit och släng. Snarare slit och spar. De kan tyckas lite dumma i sin enkelhet. Banala brevid de exhibitionistiska. Men de är i själva verket kloka. Inte slipade och smarta. Men kloka. Jag vill veta mer om dem. Jag kommer att referera till dem som Redskapen.

Fig. 2 Litermått

Fig. 3 Spade

P R O B L E M F O R M U L E R I N G

Vad är det som är utmärkande för Redskapen? Vad har de gemensamt? Vad har de för egenskaper? De är lätta att identifiera, men det är svårt att sätta fingret på vad det är som placerar dem i den här kategorin.

Det blir en jakt på egenskaper och gemensamma nämnare. Är det materialen? Är det formgivningen eller tidsepoken? Och framför allt, kan jag, om jag lyckas hitta dessa egenskaper, applicera dem på något jag själv skapar?

F R Å G E S T Ä L L N I N G A R

En uppenbar egenskap hos Redskapen är deras relativa anonymitet. Det leder till följande frågor:

Vad är anonymt?

ANONYM 1 icke namngiven, utan uppgivet namn, namnlös, okänd, onämnd, hemlig; osignerad, utan underskrift 2 opersonlig, omärklig, oigenkänd, obemärkt ¹

Vad krävs för att något ska bli anonymt? Vad är det jag menar med anonymt i det här fallet? Handlar det om frekvens, d v s blir något anonymt när man ser det ofta? Eller är det något som inte pockar på uppmärksamhet genom starka färger och uttryck? Blir det mer anonymt om det verkar som om det funnits länge? Hur kan jag formge nya objekt så att de verkar anonyma?

Kan något vara utan identitet/märke?

MÄRKE 1 tecken, igenkänningstecken, markering, kännemärke, emblem, symbol, etikett, stämpel; bricka, knapp, pollett; förebud, varsel, omen; lägga märke till observera, märka, få syn på 2 spår, avtryck, buckla, repa, hack, jack, fläck, ärr 3 fabrikat, varumärke; signatur, signum, bomärke, pseudonym ²

Kan något vara utan identitet? Förmodligen inte. Men kan något ha en så lågmäld identitet man inte lägger märke till det? Kan jag tackla denna frågeställning genom att använda mig av någon form av standard?

Icke-design, finns det?

En annan uppenbar egenskap hos Redskapen är att de inte verkar formgivna alls. De verkar helt befriade från "designbeslut" och upphovsman/kvinna. Går det överhuvudtaget att låta bli att formge? Kan man ge något en så neutral form att det kan kallas icke-design?

1. <http://synonymer.se/?query=anonym>
2. <http://synonymer.se/?query=märke>

S Y F T E

Avsikten är att studera Redskapen för att få en uppfattning om vad som utmärker dem. Sedan utifrån detta skapa en möbelserie som ska motsvara dessa utmärkande egenskaper.

M E T O D

Leka fabrik

För att i detalj ta reda på vilka övriga egenskaper som kunde stödja definitionen av anonym skapades en kriteriebas. Den fick i sin tur ligga till grund för det färdiga resultatet.

Passande för projektet var att leka fabrik. Så på löpande band ägnade jag mig åt:

1. Studier av basal formgivning. Andra formgivare? Märkeslöshet?
2. Insamling av bilder på befintliga Redskap.
3. Organisering av bildmaterialet.
4. Undersökning och beskrivning av bildmaterialet.
5. Slutsats

Denna research bildar grunden för kriteriebasen.

Tillverkning

Med kriteriebasen som beslutsunderlag fastställs vilka möbler som skall utformas och på vilket sätt.

U P P L Ä G G O C H G E N O M F Ö R A N D E

1. UNDERSÖKNING AV BASAL FORMGIVNING

Tre olika spår har undersökts.

Spår 1. Kooperativa föreningen, basgarderob och blåvitt

STUDIEBESÖK KOOPERATIVA FÖRENINGEN 18 mars 2008

Samtal med MICHAEL HAGSTRÖM: "Kooperativa föreningen har i Sverige haft stort inflytande på varuförpackning och arkitektur. Till en början var syftet bland annat att se till att hushållen kunde köpa "oförfalskade" basvaror till rimliga priser. Tillgodoseende av basbehov har genomstrukturerat hela organisationen genom tiderna och det är till exempel KF som ligger bakom den bekanta matpyramiden."

1972 lanserades en basgarderob för kvinnor som strax följdes av en för män och några år senare kom basunderkläderna. 1978 introducerades basmöblerna som tagits fram i samarbete med Svensk Form. Året därpå dök de blåvita varorna upp. De lanserades som "varor till ständigt lågpris". De var befriade från kostnader som normalt belastar varor, som reklam och marknadsföring. De var märkeslösa och enhetligt förpackade.³

3. SAMVERKAN TILL EGEN NYTTA boken om konsumentkooperativ idé och verklighet i Sverige. Erik Giertz Bengt U Strömberg sid 130.

Fig. 4

MH: "Som kuriosa kan nämnas att varorna skulle vara befriade från förpackningsdesign eftersom det ansågs vara en onödig kostnad som skulle ha inverkan på varans pris. Tjugo år senare har blåvitt plötsligt fått en logga och förpackningarna är numera designade."

Fig. 5 Exempel på blåvita produkter. Till höger syns exempel på förändringen från vit text på blå platta till en regelrätt logotyp.

Det finns många likheter mellan de blåvita produkterna och Redskapen: tillgodose basbehoven, inget mer, inget extra, ingen förpackningsdesign, märkeslöst och oförfalskat.

Spår 2. Andra formgivare med neutralitet som estetiskt språk

Jag var i första hand intresserad av att undersöka hur andra formgivare med fokus på anonymitet resonerar kring sitt arbete. Nedan listar jag några resonemang som jag tycker är intressanta.

Jasper Morrison är en av många formgivare som har utforskat de alldagliga tingens former. Han menar att ett objekt kan vara supernormalt genom att vara så extremt normalt att dess närvaro tas för given, eller så kan det influeras av normaliteten och försöka nå bortom den genom att koncentrera all sin kvalitet på normaliteten, en sorts destillerad, koncentrerad form av normalitet eller en summering av var och ens förväntningar på ett objekt.⁴

Fig. 6 Skåp/låda formgiven av Morrison.

Den japanska formgivaren Naoto Fukasawa beskriver supernormaliteten som ett sätt att fly undan samtidens hetsiga jakt på spektakulära nyheter. Han tycker att det snarare handlar om att hitta skönheten i vardagens tysta objekt.⁵

Silviana Annicchiarico menar att det supernormala kan definieras genom sin avsaknad av något. Avsaknad av stil, identitet, originalitet, obsvärde. Att genom att göra de supernormala objekten så normala att de inte är normala längre, blir de både normala och exceptionella på samma gång. Så exceptionella att de verkar normala.⁶

4. SUPER NORMAL, Sensations of the Ordinary av Naoto Fukasawa och Jasper Morrison, sid 99

5. —, sid 103

6. —, sid 5

MUJI är ett japanskt företag som säljer vardagsvaror. MUJI särskiljer sig genom sin minimalistiska design, sin återvinningspolicy, sitt sätt att undvika spill i produkt- och förpackningstillverkningen och genom sin märkeslöshet. Namnet MUJI kommer från den första delen av Mujirushi Ryohin som kan översättas till märkeslösa kvalitetsvaror.⁷

Spår 3. Verkmästardesign

Utmärkande för Redskapen är att det verkar som att förutsättningarna har styrt formen, det vill säga att tillverkningsprocessens begränsningar och möjligheter har fått styra. Det som jag vill kalla icke-design är det som formgivits efter industrins förutsättningar och för att framför allt fylla en funktion. Formen är alltså underordnad funktionen och tillverkningsprocessen. Man kan lätt föreställa sig att formgivaren är en ingenjör eller en arbetare på fabriken.

2. BILDINSAMLING

En bildbank sammanställdes med relevanta produkter/material och miljöer. Bildbanken innehåller 178 bilder och kommer från egna fotografier, böcker och internet. Nedan visas ett urval:

Fig. 7

Fig. 8

7. <http://en.wikipedia.org/wiki/Muji>

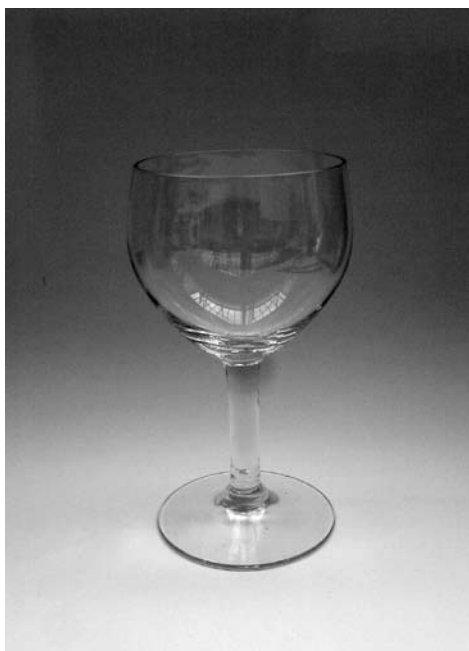

Fig. 9

Fig. 10

Fig. 11

Fig. 12

Fig. 13

Fig. 14

Fig. 15

Fig. 16

Fig. 17

Fig. 18

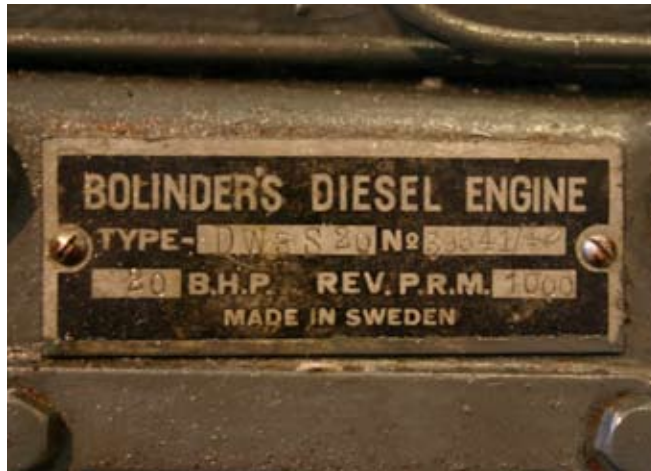

Fig. 19

Fig. 20

Fig. 21

Fig. 22

Fig. 23

Fig. 24

Fig. 25

3. ORGANISERING AV BILDMATERIALET

För att få fram en struktur delades bildmaterialet upp i nitton kategorier. I alfabetisk ordning: Beslag, bestick, bil, bord, byrå, dricksglas, elektriska komponenter, hylla, klocka, lampa, miljöer, pall, porslin, radio, skyltar/text, skåp, stol, vattenarmatur och verktyg.

4. UNDERSÖKNING OCH BESKRIVNING AV BILDMATERIALET

Målsättningen med att beskriva föremålen var att skapa en beslutsgrund för tillverkningsmetod, material och form på möbelserien. Bildmaterialet har fritt utvärderats utifrån min uppfattning om bland annat produktionssätt, tidsperiod och material. Först har varje enskilt föremål beskrivits och sedan har de mest frekvent förekommande egenskaperna i varje kategori sammanställts som följer:

BESLAG

metall
gjutna
tydlig funktion
standardmått
hållbara, stärker en konstruktion
gamla maskiner
före 1970

BESTICK

metall
att hålla i handen, greppvänlig
tydlig funktion
gjutna
1900-1960

BIL

metall
industriellt tillverkad
komfort
resa
många samspelande komponenter
1940-1975

BORD

stadig konstruktion
hållbart
metall och trä
tydlig funktion
enkelt rakt
mått

BYRÅ

metall
trä
greppvänliga beslag
mått
förvaring - tydlig funktion

hållbar
raka linjer

DRICKSGLAS
klassisk form
massproduktion
metall- industriell tillverkning
glas- maskinblåst

ELEKTRISKA KOMPONENTER
tydlig funktion
industriell tillverkning
backelit, porslin eller metall
före 1970

HYLLA
stadig
metall
tydlig funktion - förvaring
trä
logiska mått
smala hyllplan
skivmaterial
massproduktion
raka linjer

KLOCKA
tydlig
svart på vitt
stora tecken
massproduktion
metall och glas
före 1970

LAMPA
metall och glas
tydlig funktion
sprider ljus
industriell tillverkning
30-70-tal

MILJÖER
industri
fabrik
betong, trä, metall och glas
övergivenhet
transport av massproducerat
utveckling av massproducerat
tillverkning av massproducerat

PALL
stabil
metall
gjuten fot
stålrör
tydlig funktion

PORSLIN

tydlig funktion
massproduktion
enkla former
vitt

RADIO

Hålad metall
före 1970
tydlig funktion

SKYLTAR/TEXT

Metallbokstäver
målat direkt på vägg
typsnitt
pictogram/symboler

SKÅP

metall
trä
greppvänliga beslag
logiska mått
tydlig funktion
skivmaterial

STOL

tydlig funktion
metall
trä
hållbar
stadig
massproduktion

VATTENARMATUR

metall
greppvänlig
tydlig funktion
industriell tillverkad
massproducerad
före 1960

VERKTYG

metall
massproduktion
tydlig funktion
enkel form
industriell produktion

5. SLUTSATS

De mest framträdande egenskaperna som de flesta kategorierna har gemensamt är att de är industriellt tillverkade i stor skala, funktionen är tydlig och formen är enkel, ofta underordnad funktionen eller tillverkningsmetoden och utan extravaganser. De ger ett slitstarkt

och tåligt intryck. Metall som material är överrepresenterat. Trä är även vanligt förekommande. De flesta föremålen är tillverkade mellan 1920-1970. Dessa egenskaper utgör således kriteriebasen:

Tydlig funktion
Massproduktion
Industriellt tillverkat
Billig
Material hållbart
Användarvänlig
Standardiserad
Symbollik

Med tanke på det basala valde jag att fokusera på ett av de första behov som uppstår när man vistas i ett rum. Ganska snart vill man ha något att sitta på. Pallen är den möbel som jag mest betraktar som ett redskap. Den fyller inte bara en funktion som sittmöbel utan används med lätthet som till exempel stege eller bord. Men med tanke på att jag ville göra en hel serie möbler koncentrerade jag mig först på stolen. Den innehåller fler av de konstruktionsproblem man kan stöta på, till exempel sittkurvor och vinklar som pallen saknar. Sedan fick stolen stå modell för fler möbler.

U T F Ö R A N D E:

SKISS

För att formen skulle få den basala karaktär föremålen i bildbanken har utgick jag från material och tillverkningstekniker. Valet föll på metall i egenskap av det mest framträdande materialet i bildbanken. Som skivmaterial oljehärdad Masonite. Masonite är billigt, industriellt massproducerat, starkt, beständigt och lättbearbetat. Det är med sin historia och sina egenskaper ett självklart val som passar väl in på kriteriebasen. Tillverkningen av möblerna skall vara industriellt anpassad.

Fig. 26 En idé var att från en plåt stansa ut en stol i ett stycke som sedan bockas till.

Fig. 27 Modell

Det verkade fungera att få den stabil. Det skulle inte heller bli mycket spill. Kanske kunde man i ett senare skede titta på vad som kunde göras av spillbitar?

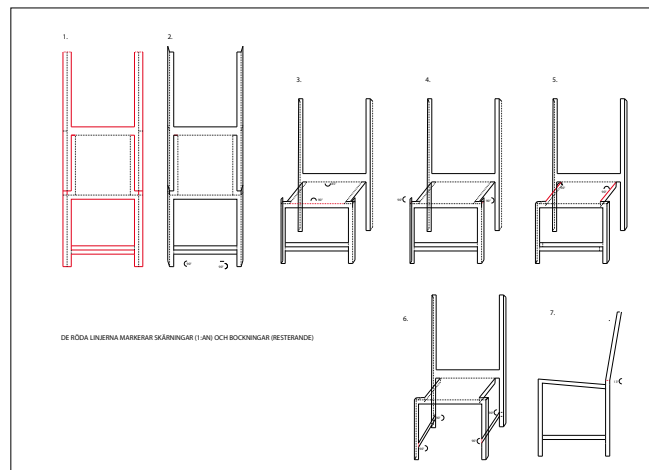

Fig. 28 Illustration

Tänkt tillverkningsmetod. Efter kontakt med företag visade det sig att metoden inte skulle vara tillräckligt effektiv. Vid en närmare utvärdering konstaterades att tillverkningen hade varit för komplicerad för att stämma överens med kriterierna. Det här var en metod som varken var standardiserad eller billig.

Fig. 29 Modell

En variant där jag utgick från Försvarets materielverks krav gällande upphandling av möbler för offentliga miljöer. Det resulterade i följande: En stapelbar stol med neutralt uttryck, rundad sits och ryggbricka. Stomme av bockade fyrkantsrör. Efterforskningar på tillverkning av stommen visade att det även här fanns tekniska begränsningar som gjorde metoden för komplicerad för att passa i det här sammanhanget. Dessutom var jag övertygad om att vinklingen av de främre benen skulle vara alldeles för iögonfallande för att den skulle kunna vara en anonym stol. Att istället välja runda rör hade gett stolen ett för nätt intryck och refererat till de många stål-rörsstolar som finns på marknaden idag. Här insåg jag plötsligt att jag satt och formgav. Jag hade frångått verkmästertanken och fokuserat på att uppnå ett "designat" neutralt uttryck (jmf. Fukasawa/MUJI). Slutsatsen blev att jag måste låta materialen och tillverkningsprocessen styra mer för att stolen skulle få Redskapens enkla, råa och avskalade uttryck.

Fig. 30 Skiss fullskala

För att ytterligare förenkla ersattes de böckade fyrkantsrören under sitsen med plattjärn. Tilltalande för att stolen nu kunde tillverkas i princip i vilken vanlig verkstad som helst. Att behålla rundningen i sits och rygg var ett försök att behålla det neutrala uttrycket. Tyvärr blev masonitens kanter därmed utsatta. Det stolen vann i fråga om enklare tillverkning förlorade den i slitstyrka. Rationalisera mera!

Fig. 31 Modell

För att skydda masonitens kanter hamnar de innanför plattjärnet. De främre benen svetsas helt enkelt några millimeter nedanför plattjärnets övre kant för att masoniten ska kunna vila på deras topp.

MATERIAL

Konstruktionsrör av metall med kvadratisk tvärsnitt som masstillverkas i standarddimensioner för många ändamål inom byggsektorn. Materialet är billigt, hållbart, lätt att bearbeta industriellt och stämmer därmed bra överens med kriteriebasen.

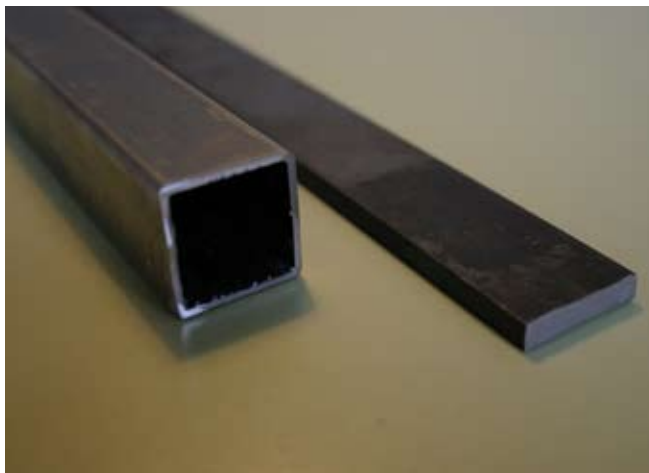

Fig. 32 Stålrör och plattjärn

Efter samtal med Tommy Person 26 mars 2008 på Masonite: Masonite är en träfiberskiva som består av enbart träflis och vatten. Den massproduceras i standardmått i fabriken i Rundvik, Västerbotten. Materialet uppfanns 1924 av den amerikanske industrimannen William H Mason och det har använts flitigt i möbler och byggnadskonstruktioner sen dess. Den oljehärdade varianten är behandlad med tallolja. Alltså en olja från samma råmaterial som träflisen.

Fig. 33 Oljehärdad Masonite

TILLVERKNINGSMETOD

Stommens delar bockas och svetsas samman. Lackas i en grå kulör. Sits och ryggbricka sågas och rundfräses i kanterna. Delarna sammanfogas med maskingängad standardskruv och mutter. Stor vikt har lagts vid att tillverkningsmetoden skall vara enkel och rationell.

RESULTAT

En stol av fyrkantströr, plattjärn och Masonite. Ett plattjärn slås runt fyra ben och bildar stommen. Skivmaterialet vilar på benen, som svetsats fast en aning nersänkt. Tillverkningsmetoden kan enkelt appliceras på fler möbler i serien.

Fig. 34

D I S K U S S I O N

Att välja att göra en gestaltningsuppgift till något anonymt gör det till en utmaning att överhuvudtaget presentera den. Så fort man uppmärksammar något är det ju plötsligt inte anonymt längre. På samma sätt har jag inte kunnat hävda att det jag skall göra är icke-design. Även om jag skulle vilja. Det är förstås en omöjlighet i sig att lösa en gestaltningsuppgift utan att gestalta.

Av de tre spåren som redovisats under rubriken "Undersökning av basal formgivning" har det som jag kallat verkmästardesign blivit mest framträdande i det färdiga resultatet. Men det handlar inte om nya sätt att i verkstäderna göra något utan snarare om att man kan göra en duglig möbel på det här sättet med de här vanligt förekommande materialen. Jag har hämtat mycket inspiration till min version av verkmästardesign i tecknaren Jan Lööfs värld. Där kan man alltid se precis hur saker och ting är konstruerade. De möbler och bruksprodukter han tecknar är enkla, lågmälda, till för att fylla sin funktion, med vingmuttrar, skruvar och sammanfogningar omsorgsfullt redovisade. Jan Lööfs världar ger ett grovt men tydligt, ganska yxigt intryck, precis som om de fötts ur stundens behov och verkstadsens befintliga förutsättningar.

Fig. 35

S L U T O R D

I skrivande stund har stolen inte genomlidit några tester i fråga om användning. Det skulle vara intressant att låta den existera i en miljö där den verkligen brukas och se hur den används och hur den påverkas av det. Jag föreställer mig att masoniten repas och ruggas upp lite och att stommens lack repas och flagar. Jag hoppas på det.

Jag är även nyfiken på hur den kommer göra sig på utställning och vid presentation. Vad händer med anonymiteten när man visar upp den?

Fortsättningsvis bör serien utökas med fler medlemmar. Först och främst pall sedan kanske bord och skåp. Det har funnits idéer kring andra produkter än möbler på samma tema, bland annat vattenarmaturer och elektriska komponenter som jag gärna skulle utveckla.

L I T T E R A T U R F Ö R T E C K N I N G

Kristoffersson Sara. MEMPHIS, och den italienska designrörelsen
Junghanns Kurt. Der Deutsche Werkbund
Lucie-Smith Edward. A History of Industrial Design
Alessi Alberto. The Dream Factory
The International Design Yearbook 1999
Hütt W. Grafik in der DDR
LUDION. Maarten Van Severen
Horshan Michael. '20s and '30s style
ELECTA. History of Industrial Design
TASCHEN. DDR Design 1949-1989
Müller Lars. Jasper Morrison Everything but the walls
Fukasawa Naoto, Morrison Jasper. Super Normal

I N T E R V J U E R

18 mars 2008, Hagström Michael
26 mars 2008, Persson Tommy

B I L A G O R

Bilaga 1. Experiment vid utställningsbygge. Tillagd 28 maj 2008.

F I G U R F Ö R T E C K N I N G

Fig. 1	Privat foto
Fig. 2	Privat foto
Fig. 3	Privat foto
Fig. 4	Foto. Kooperativ krönika, www.kf.se
Fig. 5	Privat foto
Fig. 6	http://www.jaspermorrison.com/html/9944305.html
Fig. 7	Privat foto
Fig. 8	Privat foto
Fig. 9	Privat foto
Fig. 10	Privat foto
Fig. 11	Privat foto
Fig. 12	Privat foto
Fig. 13	Privat foto
Fig. 14	Privat foto
Fig. 15	Privat foto
Fig. 16	Privat foto
Fig. 17	Privat foto
Fig. 18	Privat foto
Fig. 19	Privat foto
Fig. 20	Privat foto
Fig. 21	Privat foto
Fig. 22	Privat foto
Fig. 23	Privat foto
Fig. 24	Privat foto
Fig. 25	Privat foto
Fig. 26	Privat foto
Fig. 27	Privat foto
Fig. 28	Illustration Ninna Stenman
Fig. 29	Privat foto
Fig. 30	Privat foto
Fig. 31	Privat foto
Fig. 32	Privat foto
Fig. 33	Privat foto
Fig. 34	Privat foto
Fig. 35	Skrot-Nisse, Jan Lööf sid 3

Kandidatexamensarbetet har bedrivits våren 2008 på Konstfack, Institutionen för inredningsarkitektur och möbeldesign under prof. Karin Nyrén och prof. Jonas Bohlins ledning.

Kursansvarig: Peter Andersson, Lektor, möbeldesign

Handledare: Peter Andersson, Lektor, möbeldesign
Åsa Conradsson, Lektor, inredningsarkitektur
Karin Tyrefors, Adjunkt

Speciellt tack till:

Seth Kapadia för stort stöd, uppmuntran, förståelse och framför allt alla klarsynta inlägg.

Mats Rosén för inspiration och snillrikhet.

Bengt Drakenmark för insiktsfulla kommentarer.

Tommy Persson på Masonite för trevliga samtal om fantastiska material.

Alla klasskamraterna i IA3: Farvash Razavi, Johanna Adebäck, Kristina Berggren, Annie Wallér, Hanna Karlsson, Emilia Öster, Lisa Sterner, Maria Vång, Maria Westerberg, Petra Hellgren och David Hellström för synpunkter, betraktelser och värdefulla fikapausar.

Farfar, för att du fanns.

BILAGA 1.

EXPERIMENT VID UTSTÄLLINGSBYGGE

Ett tillfälle att praktiskt studera möblernas funktion var vid byggnationen av examensutställningen. 80 kandidater från Konstfack ställde ut sina verk på Enskilda Galleriet (EG), Kronobergsgatan 37 i Stockholm. Studenterna arbetade gemensamt under två hektiska dagar för att färdigställa utställningen. Min plan var att täcka av möblerna och sedan observera vad som hände med dem. Ganska snart började de användas, till synes utan eftertanke. Nedan följer ett utdrag av mina observationer under de två dagarna.

Måndag 26 maj 2008 kl. 10.45

Fyra pallar, två stolar och en bänk anländer till EG tillsammans med byggmaterial och övriga verk. Jag täckte av dem och placerade ut dem i lokalen.

Måndag 26 maj 2008 kl. 15.05

Som hjälpmedel vid väggbygge.

Tisdag 27 maj 2008 kl. 10.40

Någon använder pallen för att lägga slipklossen på.

Tisdag 27 maj 2008 kl. 14.05

Bänken håller rätt på drickorna.

Tisdag 27 maj 2008 kl. 10.54

Hjälpmedel vid målningsarbete.

Tisdag 27 maj 2008 kl. 10.55

Lite färgfläckar får man väl tåla i det här experimentet?

Tisdag 27 maj 2008 kl. 11.05

U T V Ä R D E R I N G

Experimentet föll ut över förväntan. Tydligt var att man inte verkade tro att dessa möbler var utställningsobjekt. De användes, precis som jag hoppats, som bruksföremål, utan eftertanke och utan att vara rädd om dem. Det tyder också på att de inte verkar nya, jag tror inte någon skulle ställa sig på en pall med skorna på eller riskera att spilla färg på den om den verkade sprillans ny. Under dessa två byggdagar har jag vid flera tillfällen gått runt för att lokalisera alla möblerna. De har flutit runt en hel del och återfunnits på helt olika ställen och de har använts av en mängd byggande studenter. Jag fick höra om en student som tagit ut sin frustration över något som gått fel och gett den stol han använt som stege en välriktad spark. Tyder på att de verkar hållbara?

Stockholm 28 maj 2008